

15.10.2015

Yksikön päällikkö

Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta ja kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta annetun lain 3 §:n kumoamisesta

HEL 2015-010815 T 03 00 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 2.1.2015

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta ja kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta annetun lain 3 §:n kumoamisesta. Kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee lakimuutosta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Maankäyttö- ja rakennuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille nykyisin kuuluva poikkeamistoimivalta siirrettäisiin kunnille.

Lakimuutoksen myötä kunnille siirtyisivät kaikki rantarakentamista koskevat poikkeamispäätökset. Lisäksi kunnilla olisi toimivalta myöntää poikkeus myös silloin, kun kyse on vähäistä suuremmasta poikkeamisesta asemakaavassa osoitetusta tontti- tai rakennuspaikkakohtaisesta kokonaisrakennusoikeudesta taikka vähäistä suuremman rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle, jolle asemakaavassa ei ole osoitettu rakennusoikeutta.

Kunnilla olisi myös toimivalta myöntää poikkeamisesta rakennuksen suojelua koskevasta kaavamääräyksestä sekä poikkeamisesta maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentissa tarkoitettua asemakaavan hyväksymisestä johtuvasta rakennuskiellosta.

Poikkeamistoimivallan siirtämisen myötä kunnan harkittavaksi tulisi rakennussuojeluun liittyviä ylikunnallisia intressejä. Niin maakunta-, yleis- kuin asemakaavojen suojelumääräykset voivat koskea valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä rakennuksia tai rakennettuja ympäristöjä.

Kunta ei saa myöntää poikkeusta, jos se:

1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;

2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;

15.10.2015

Yksikön päällikkö

3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista;

4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia; tai

5) vaarantaa rakennuksen turvallisuuden tai terveellisuuden.

Ennen poikkeamista koskevan asian ratkaisemista kunnan on tarvittaessa pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, muun valtion viranomaisen tai maakunnan liiton lausunto, jos poikkeaminen koskee merkittävästi niiden toimialaa. Jos poikkeaminen vaikuttaa merkittävästi naapurikunnan maankäyttöön, kunnan on pyydettävä myös naapurikunnan lausunto.

Kunnan on kuitenkin pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto aina silloin, kun poikkeaminen koskee:

1) aluetta, jota koskevat erityiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet;

2) luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta;

3) rakennussuojelun kannalta merkittävää kohdetta tai aluetta; tai 4) maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi varattua aluetta.

Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto

Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon näkemyksen mukaan, kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta on erityisen tärkeää, ettei poikkeamisella saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Samoin on hyvä, että lausuntomenettelyä edellytetään erityisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisen varmistamiseksi. Kulttuuriympäristön vaalimista ja säilyttämistä tukee osaltaan myös se, että kunnan on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Museoviraston lausunto aina silloin, kun poikkeaminen koskee rakennussuojelun kannalta merkittävää kohdetta tai aluetta.

Museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon yhteistyösopimus on ollut voimassa vuodesta 2008 lähtien. Sen mukaisesti Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on lausunut RKY 2009 alueiden poikkeamispäätöshakemuksista ja asemakaavalla suojelluista rakennuksista Helsingissä ja Keski-Uudenmaan kunnissa. Kokeilulain mukaiset poikkeamiskäytännöt ovat vakiintuneet jo Helsingissä. Toisaalta se on lisännyt kaupunginmuseon

15.10.2015

Yksikön päällikkö

– Keski-Uudenmaan maakuntamuseon antamien lausuntojen määrää selkeästi, millä on vaikutuksensa työn resursointiin.

Lakimuutoksella ei saa heikentää rakennetun ympäristön laatua. Kunta voi uuden lain myötä sujuvoittaa hankkeita, mutta samalla sille tulee entistä suurempi vastuu viihtyisän ja historiallisesti kerroksellisen elinympäristön turvaamisesta nykyisille ja tuleville asukkaille.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Postiosoite

PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Sofiankatu 4
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu>
seo

Puhelin

+358 9 310 36630

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566